

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 176

6 Οκτωβρίου 1993

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 417 (1)
Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο, με τίτλο «Κώδικας Διαταγμάτων για την αποδημία, τη Μετανάστευση και τα διαβατήρια».

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 1084/1980 (Α' 253) «Περί συγκροτήσεως Επιτροπών προς σύνταξιν κωδίκων νομοθεσίας αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών».
2. Το άρθρο 29Α του Ν. 1558/1985 (Α' 137), όπως προστέθηκε το άρθρο αυτό με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (Α' 154).
3. Την αριθ. 90828/9.12.1992 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουργού Εσωτερικών για την ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Εσωτερικών.
4. Την υπ' αριθ 1847/1078399/1182/001/14.8.1992 (525) απόφαση Υπουργού Οικονομικών, περί αναθέσεως αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς.
5. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.
6. Τη γνωμοδότηση 549/20.7.1993 του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση των Υπουργών προεδρίας της Κυβέρνησης, Εξωτερικών και των Υφυπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, αποφασίζουμε:

Άρθρο μόνο

Οι διατάξεις των α) από 2.9.1920 Β.Δ. (Α 215) περί των καθηκόντων και της αρμοδιότητος του εν τω Υπουργείων Εσωτερικών..., β) από 23.11.1925 Διατάγματος «περί εκτελέσεως των περί διαβατηρίων διατάξεων», γ) του Β.Δ. της 20/8.7.1955 «περί εγγραφών, μεταγραφών μαθητών σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης», δ) του Β.Δ. 7755/1964 «περί διατυπώσεως εκδόσεως διαβατηρίων», ε) του Β.Δ. 774/1968 «περί του τύπου, σχήματος και χρώματος διαβατηρίων», στ) του Β.Δ. 677/1970 «περί εισπράξεως δι' αποδεικτικού πληρωμής δημοσίου ταμείου τελών χαρτοσήμου», ζ) του Π.Δ. 246/1979 «περί καθορισμού ορίων χρηματικής εγγυήσεως άδειας λειτουργίας Γραφείου Μεταναστεύσεως», η) του Π.Δ. 938/1980 «περί καθορισμού των διατυπώσεων, της χρονικής και τοπικής ισχύος και των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την έκδοση των διαβα-

τηρίων», θ) του Π.Δ. 104/1983 «Αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού», ι) του Π.Δ. 49/1988 «Οργανισμός Υπουργείου Εσωτερικών», ια) του Π.Δ. 265/1989 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της Νομοθεσίας για την εκλογή Βουλευτών», ιβ) του Π.Δ. 502/1991 «καθιέρωση τύπου ομοιόμορφου Ευρωπαϊκού διαβατηρίου και καθορισμός σχήματος, χρώματος και περιεχομένου αυτού και των νόμων: α) 2475/1920 «περί μεταναστεύσεως και αποδημίας», β) 4756/1930 «περί τροποποιήσεως των περί αποδημίας και μεταναστεύσεως και περί διαβατηρίων νόμων», γ) του Α.Ν. 864/1937 «περί συστάσεως και λειτουργίας τουριστικών γραφείων και εκδρομικών σωματείων», δ) του Α.Ν. 1108/1938 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Α.Ν. 431/1937», ε) του Ν. 2362/1953 «περί αυξήσεως της εγγυήσεως αδειών πρακτόρων μετανάστευσης», στ) του Ν. 393/1976 «περί ιδρύσεως και λειτουργίας τουριστικών γραφείων», ζ) του Ν. 453/1976 «περί συμπληρώσεως των διατάξεων του άρθρου 12 του Ν. 2475/1920 «περί μεταναστεύσεως και αποδημίας», η) του Ν. 1004/1980 τροποποίησης και συμπλήρωσης της νομοθεσίας «περί αποδημίας και μετανάστευσης» και του Ν. 1041/1980 περί αυξήσεως των αποδοχών των Δημοσίων εν γένει υπαλλήλων..., όπως αυτές τροποποιήθηκαν, συμπληρώθηκαν και ισχύουν κατά την έκδοση του παρόντος, κωδικοποιούνται, με τον τίτλο «Κώδικας Διαταγμάτων για την Αποδημία, τη Μετανάστευση και τα Διαβατήρια, σε ενιαίο κείμενο που έχει ως εξής:

ΚΩΔΙΚΑΣ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΗΜΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΩΝ

Άρθρο 1

Άσκηση Εποπτείας

1. Η εποπτεία και ο έλεγχος εφαρμογής της νομοθεσίας για τα διαβατήρια ανήκει στο Υπουργείο Εσωτερικών και ασκείται από την αρμόδια Διεύθυνση σε συνεργασία με τους συναρμόδιους φορείς. Η Διεύθυνση αυτή έχει αρμο-

διότητα για τα θέματα που αφορούν:

α. Στα διαβατήρια και στην εφαρμογή γενικά της νομοθεσίας που διέπει αυτά.

β. Στη μέριμνα για την προμήθεια βιβλιαρίων διαβατηρίων, εντύπων και λοιπού υλικού.

γ. Στη μέριμνα για την ενημέρωση των υπηρεσιών που εκδίδουν διαβατήρια για τα άτομα στα οποία απαγορεύεται η έξοδός τους από τη Χώρα.

δ. Στους πράκτορες μετανάστευσης και στους αντιπροσώπους τους.

ε. Στη συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων για τα διαβατήρια που εκδίδονται και στις άδειες πρακτόρων μετανάστευσης που χορηγούνται, καθώς και στην τήρηση σχετικού μητρώου.

στ) Στις προσφυγές ενώπιον του Υπουργείου Εσωτερικών για άρνηση έκδοσης ή ακύρωσης διαβατηρίου ως και στον περιορισμό ισχύος αυτού.

2. Η εποπτεία και ο έλεγχος εφαρμογής της νομοθεσίας για την αποδημία, τη μετανάστευση και παλιννόστηση, καθώς και η σύνταξη και εφαρμογή των σχετικών διεθνών συμβάσεων, ανήκει στο Υπουργείο Πολιτισμού και ασκείται από τη Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού σε συνεργασία με τους λοιπούς συναρμόδιους φορείς, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 3 - 12 του Π.Δ. 104/1983.

Άρθρο 2

Υπηρεσίες χορήγησης διαβατηρίων

1. Τα διαβατήρια χορηγούνται από τις κατά τόπο αρμόδιες νομαρχίες και τις Ελληνικές προξενικές αρχές του εξωτερικού.

2. Η αίτηση για τη χορήγηση ή ανανέωση διαβατηρίου και τα απαιτούμενα για κάθε περίπτωση δικαιολογητικά υποβάλλονται στη νομαρχία ή στην Ελληνική προξενική αρχή του τόπου, όπου από εξάμηνο τουλάχιστο, σύμφωνα με υπεύθυνη δήλωσή του, διαμένει ο ενδιαφερόμενος.

3. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπου σοβαροί λόγοι επιβάλλουν την άμεση χορήγηση του διαβατηρίου, η αίτηση επιτρέπεται να υποβληθεί και το διαβατήριο να χορηγηθεί από τη νομαρχία ή προξενική αρχή ανεξάρτητα από την κατοικία του ενδιαφερομένου.

4. Τα διαβατήρια που εκδίδονται για μετανάστευση μέσω της Διακυβερνητικής Επιτροπής Μετανάστευση (Δ.Ε.Μ.Ε.), χορηγούνται αποκλειστικά από τη Νομαρχία Αθηνών.

Άρθρο 3

Είδη - Χρονική ισχύς και προϋποθέσεις χορήγησης διαβατηρίων

1. Τα χορηγούμενα από τις Νομαρχίες και τις Ελληνικές προξενικές αρχές διαβατήρια, διακρίνονται σε ατομικά, οικογενειακά και ομαδικά.

2. Τα ατομικά διαβατήρια ισχύουν για πέντε χρόνια, τα οικογενειακά για δύο χρόνια και τα ομαδικά για τρεις μήνες. Η χορήγηση ατομικών διαβατηρίων ισχύος μικρότερης της πενταετίας επιτρέπεται μόνο στις εξής περιπτώσεις:

α. Σε ανήλικους στους οποίους τα διαβατήρια χορηγούνται για ένα μέχρι πέντε χρόνια, σύμφωνα με συγκατάθεση των ασκούντων την γονική μέριμνα.

β. Σε άτομα ηλικίας είκοσι δύο μέχρι και τριάντα πέντε ετών, που σύμφωνα με υπεύθυνη δήλωσή τους που καταχωρείται στην αίτηση χορήγησης του διαβατηρίου, δεν

έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ούτε έχουν νόμιμα απαλλαγεί από αυτές.

Στα άτομα της κατηγορίας αυτής χορηγούνται διαβατήρια για ένα χρόνο και για πολλά ταξίδια με επιστροφή, εφόσον δεν έχουν κηρυχθεί ανυπότακτοι.

Αν σύμφωνα με τη δήλωσή τους, έχουν τύχει αναβολής κατάταξης, το διαβατήριο χορηγείται μέχρι λήξης της αναβολής και όχι πέρα της πενταετίας.

Πριν από τη χορήγηση του διαβατηρίου, η αρμόδια για την έκδοση αρχή μπορεί σε περίπτωση αμφιβολίας να ενεργεί εξέταση σε συνεργασία με τις αρμόδιες στροτολογικές υπηρεσίες για τη διαπίστωση της ακρίβειας της υπεύθυνης δήλωσης.

Η εξέταση πρέπει να ολοκληρωθεί σε δύο μήνες το αργότερο.

3. Στα οικογενειακά διαβατήρια περιλαμβάνονται μόνο οι σύζυγοι και τα ανήλικα τέκνα τους ηλικίας μέχρι 16 ετών.

Τα πρόσωπα που περιλαμβάνονται σε οικογενειακό διαβατήριο ταξιδεύουν όλα μαζί υποχρεωτικά.

4. Ομαδικά διαβατήρια χορηγούνται σε ομάδες δέκα (10) τουλάχιστον ατόμων όταν ζητήσει την έκδοσή τους αναγνωρισμένο σωματείο, σύλλογος, σχολείο, ή γραφείο γενικού τουρισμού, που λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 393/1976. Ειδικώς για τις εκτελούμενες στο εξωτερικό εκδρομές από σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης απαιτείται έγκριση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

5. Οι προξενικές αρχές δύνανται να χορηγούν ταξιδιωτικά έγγραφα περιορισμένης τοπικής και χρονικής ισχύος σε πρόσωπα στερούμενα διαβατηρίων για την επιστροφή τους στην Ελλάδα ή τη μετάβασή τους στη χώρα της μόνιμης διαμονής τους.

Άρθρο 4

Παράταση ισχύος διαβατηρίων

1. Ατομικά και οικογενειακά διαβατήρια που εκδόθηκαν για πέντε ή δύο χρόνια, αντίστοιχα, μπορούν να παραταθούν πριν από τη λήξη ή να ανανεωθούν μετά τη λήξη της ισχύος τους για μια ακόμη πενταετία ή διετία, αντίστοιχα, αν η κατάσταση των διαβατηρίων το επιτρέπει.

2. Διαβατήρια που εκδόθηκαν σε άτομα ειδικών κατηγοριών για χρόνο μικρότερο της πενταετίας μπορούν να παρατείνονται ή να ανανεώνονται, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του νόμου, μέχρι να συμπληρωθεί δεκαετία από την αρχική τους έκδοση.

3. Η παράταση ισχύος ή ανανέωση διαβατηρίων αποκλείεται, αν για οποιονδήποτε λόγο η αναγνώριση του ατόμου από τη φωτογραφία του διαβατηρίου είναι δύσκολη.

Άρθρο 5

Τοπική ισχύς διαβατηρίων

Τα χορηγούμενα από τις Νομαρχίες και τις Ελληνικές προξενικές αρχές του εξωτερικού ατομικά και οικογενειακά διαβατήρια ισχύουν για όλες τις χώρες του κόσμου, αλλά για ένα μόνο ταξίδι με επιστροφή.

Εξαιρούνται τα διαβατήρια που χορηγούνται σε άτομα ειδικών κατηγοριών.

Άρθρο 6

Αντικατάσταση διαβατηρίων

Αντικατάσταση διαβατηρίων πριν από τη λήξη τους

κατά την κρίση της αμόδιας για την αντικατάσταση υπηρεσίας, στις εξής περιπτώσεις:

α. Αν συμπληρώθηκαν οι σελίδες τους ώστε η περαιτέρω χρησιμοποίησή τους να είναι δύσκολη. Στο νέο διαβατήριο μεταφέρονται, με πρωτοβουλία της υπηρεσίας ή με αίτηση του κατόχου, επίσημες βεβαιώσεις και ενδείξεις που περιλαμβάνονται στο παλιό. Προσθήκη φύλλων ή νέου βιβλιαρίου απαγορεύεται.

β. Αν έγιναν σοβαρές μεταβολές στην προσωπική κατάσταση του κατόχου, όπως αλλαγή επωνύμου και τροποποίηση ή προσθήκη στοιχείων, που δεν είναι εύκολο να καταχωρισθούν στο ισχύον διαβατήριο.

γ. Αν διαπιστωθούν αλλοιώσεις στη φωτογραφία ή τις εσωτερικές εγγραφές καθώς και φθορά του διαβατηρίου, που σύμφωνα με υπεύθυνη δήλωση δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του κατόχου. Αν δημιουργούνται αμφιβολίες για την ειλικρίνεια της δήλωσης ενεργείται εξέταση, από το αποτέλεσμα της οποίας εξαρτάται η αντικατάσταση ή όχι του διαβατηρίου. Η εξέταση πρέπει να ολοκληρωθεί σε δύο μήνες το αργότερο.

Άρθρο 7

Μετατροπή διαβατηρίων - Προσθήκη μελών

1. Ατομικά διαβατήρια μπορούν να μετατραπούν σε οικογενειακά με την προσθήκη μελών της οικογένειας του κατόχου που δικαιούνται να περιληφθούν σε οικογενειακό διαβατήριο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 3 του παρόντος.

Ατομικό βιβλιάριο που μετατράπηκε σε οικογενειακό ισχύει το πολύ για μία διετία από τη χρονολογία μετατροπής του.

2. Επιτρέπεται η προσθήκη σε οικογενειακό διαβατήριο μελών της οικογένειας που δεν περιλήφθηκαν σ' αυτό κατά την αρχική έκδοση.

3. Σε κάθε περίπτωση μετατροπής ή προσθήκης μέλους σε διαβατήριο καταβάλλονται τα νόμιμα τέλη υπολογιζόμενων και των τελών που καταβλήθηκαν κατά την αρχική έκδοση του διαβατηρίου.

Άρθρο 8

Απώλεια διαβατηρίου

1. Σε περίπτωση απώλειας διαβατηρίου δεν χορηγείται νέο πριν διαπιστωθούν οι συνθήκες απώλειας του παλιού. Για το σκοπό αυτό ενεργείται εξέταση από τις αρμόδιες για τη χορήγηση του νέου διαβατηρίου διοικητικές ή προξενικές αρχές στις οποίες ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει μαζί με τη σχετική αίτηση και υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 για τον τόπο, το χρόνο και τις συνθήκες απώλειας του διαβατηρίου του.

2. Δήλωση απώλειας υποβάλλεται επίσης στην πλησιέστερη αστυνομική ή προξενική αρχή και ανακοινώνεται στην υπηρεσία από την οποία εκδόθηκε το διαβατήριο. Η χορήγηση του νέου διαβατηρίου γίνεται από τη νομαρχία ή την προξενική αρχή της διαμονής του ενδιαφερομένου, ύστερα πάντοτε από εξέταση κατά την οποία ζητείται απαραίτητα και η γνώμη της υπηρεσίας που εξέδωσε το απωλεσθέν διαβατήριο και της αστυνομικής αρχής στην οποία υποβλήθηκε η δήλωση απώλειας του.

3. Η εξέταση για τη διαπίστωση της ακρίβειας της δήλωσης απώλειας διαβατηρίου μπορεί να διαρκέσει μέχρι τρεις μήνες από την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης.

Αν από το ίδιο πρόσωπο δηλωθεί δεύτερη απώλεια δια-

βατηρίου, η διάρκεια της εξέτασης μπορεί να είναι εξάμηνη ή και μεγαλύτερη ανάλογα με τη σοβαρότητα της περίπτωσης.

4. Αν από την εξέταση αποδειχθεί ότι η δήλωση είναι ειλικρινής χορηγείται στον ενδιαφερόμενο νέο διαβατήριο σε αντικατάσταση του απωλεσθέντος. Τα τέλη έκδοσης του νέου διαβατηρίου καταβάλλονται εις ολόκληρο ανεξάρτητα από το χρόνο λήξης του απωλεσθέντος. Αν από τα στοιχεία που θα προκύψουν πιθανολογείται η διάπραξη του αδικήματος της ψευδούς δήλωσης ασκείται ποινική δίωξη κατά του υπευθύνου.

Νέο διαβατήριο δεν χορηγείται μέχρι να εκδοθεί η οριστική δικαστική απόφαση.

5. Οι Ελληνικές προξενικές αρχές μπορούν σε περίπτωση απώλειας διαβατηρίου να χορηγήσουν ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή στην Ελλάδα ή τη μετάβαση στη χώρα της μόνιμης κατοικίας ή διαμονής του ενδιαφερομένου.

Άρθρο 9

Ακυρότητα διαβατηρίου

Οποιαδήποτε σκόπιμη αλλοίωση των αρχικών εγγράφων του διαβατηρίου και ιδιαίτερα εκείνων που αναφέρονται στη χρονολογία λήξης, τη φωτογραφία και τα στοιχεία προσωπικής κατάστασης του κατόχου, συνεπάγεται ακυρότητα και αφαίρεση του διαβατηρίου κατά τις διατάξεις του άρθρου 9 του Κώδικα Νόμων, για την αποδημία και μετανάστευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΩΝ

Άρθρο 10

Απαιτούμενα δικαιολογητικά γενικά

1. Για τη χορήγηση διαβατηρίου από τις νομαρχίες υποβάλλονται τα εξής δικαιολογητικά:

α. Αίτηση του ενδιαφερομένου που υπογράφεται από τον ίδιο.

β. Δύο φωτογραφίες διαστάσεων 3 X 3,5 εκατοστών του μέτρου.

γ. Δελτίο Αστυνομικής ταυτότητας που εκδόθηκε μετά την 1η Ιουνίου 1960 για όσους έχουν συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας τους.

δ. Τριπλότυπο εισπραξης δημοσίου ταμείου ή παράβολο για την πιστοποίηση της πληρωμής των νομίμων τελών χαρτοσήμου. Αν για οποιοδήποτε λόγο το διαβατήριο δεν εκδοθεί, το τριπλότυπο εισπραξης ή το παράβολο επιστρέφεται στον ενδιαφερόμενο με την ένδειξη «δεν χρησιμοποιήθηκε για το σκοπό που εκδόθηκε».

ε. Εκλογικό βιβλιάριο ή βεβαίωση από τα οποία αποδεικνύεται η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος στις τελευταίες, πριν από την έκδοση του διαβατηρίου, βουλευτικές εκλογές, για όσους έχουν δικαίωμα ψήφου και δεν εξαιρούνται της υποχρεωτικής άσκησης του εκλογικού τους δικαιώματος κατά τις διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών.

Όσοι δεν είναι γραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους υποβάλλουν βεβαίωση του δήμου ή της κοινότητας ή του γραφείου εκλογικών καταλόγων ότι υπέβαλαν αίτηση για την εγγραφή τους.

2. Για τη χορήγηση διαβατηρίων σε άτομα ειδικών κατηγοριών υποβάλλονται εκτός από τα δικαιολογητικά της προηγούμενης παραγράφου και τα προβλεπόμενα από τις

ειδικές για τα άτομα αυτά διατάξεις.

3. Για τους κάτω των δέκα τεσσάρων (14) ετών αντι αστυνομικής ταυτότητας υποβάλλεται πιστοποιητικό εγγραφής στα δημοτολόγια, στο οποίο επικολλάται φωτογραφία του ανηλίκου και η ταυτοπροσωπεία βεβαιώνεται από την αρμόδια δημοτική ή κοινοτική αρχή ή από οποιαδήποτε αστυνομική αρχή.

4. Για την παράταση της ισχύος ή την ανανέωση διαβατηρίου που έληξε και για οποιαδήποτε πράξη μετά την αρχική έκδοση δεν απαιτούνται φωτογραφίες, καθώς και δελτίο αστυνομικής ταυτότητας, εφόσον είχε προσκομισθεί κατά την αρχική έκδοση.

Άρθρο 11

Μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού

1. Για τη χορήγηση διαβατηρίων από τις Ελληνικές Προξενικές αρχές του εξωτερικού σε μόνιμους κατοίκους εξωτερικού απαιτούνται:

α) αίτηση, β) δύο φωτογραφίες, γ) οποιοδήποτε στοιχείο, που θα αποδεικνύει την Ελληνική ιθαγένεια του αιτούντος και δ) πιστοποιητικό της αρμόδιας προξενικής αρχής, που έχει εκδοθεί το πολύ πριν ένα χρόνο από την ημέρα υποβολής της αίτησης, με το οποίο βεβαιώνεται, ότι ο αιτών έχει την ιδιότητα του μόνιμου κατοίκου εξωτερικού. Το πιστοποιητικό αυτό δεν απαιτείται στην περίπτωση που η αίτηση χορήγησης διαβατηρίου απευθύνεται στην προξενική αρχή της κατοικίας του αιτούντος.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το πιστοποιητικό μπορεί να χορηγείται από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εξωτερικών ύστερα από υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 αν κρίνεται αναγκαία.

2. Η ιδιότητα του μόνιμου κατοίκου εξωτερικού καταχωρείται στην οικεία σελίδα του διαβατηρίου. Την καταχώριση μπορούν να κάμουν η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εξωτερικών, οι οικείες προξενικές αρχές του εξωτερικού και οι νομαρχίες, εφόσον η ιδιότητα προκύπτει από επίσημο πιστοποιητικό ή από έγκυρη εγγραφή σε διαβατήριο του οποίου ζητείται η αντικατάσταση. Για οποιαδήποτε πράξη μετά την αρχική έκδοση του διαβατηρίου και για μια πενταετία από την έκδοση του σχετικού πιστοποιητικού η καταχώριση αυτή αποδυνκνύει την ιδιότητα του μόνιμου κατοίκου εξωτερικού.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και για την χορήγηση σε μόνιμους κατοίκους του εξωτερικού από τις νομαρχίες.

Άρθρο 12

Μη μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού

Για τη χορήγηση διαβατηρίων σε Έλληνες που διαμένουν στο εξωτερικό ή βρίσκονται σε ξένη χώρα, για εργασία, σπουδές τουρισμό, ή λόγους υγείας και δεν έχουν αποκτήσει την ιδιότητα του μόνιμου κατοίκου εξωτερικού, υποβάλλονται τα ίδια δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση διαβατηρίου στην Ελλάδα.

Άρθρο 13

Δικαιολογητικά έκδοσης ταξιδιωτικών εγγράφων

Για τη χορήγηση ταξιδιωτικού εγγράφου απαιτούνται:

α) αίτηση, β) δύο φωτογραφίες, γ) δελτίο αστυνομικής ταυτότητας που έχει εκδοθεί μετά την 1η Ιουνίου 1960 ή οποιοδήποτε στοιχείο που αποδεικνύει την Ελληνική ιθαγένεια του αιτούντος. Αν το ταξιδιωτικό έγγραφο χορηγεί-

ται σε αντικατάσταση απωλεσθέντος διαβατηρίου εκτός από τα ανωτέρω δικαιολογητικά, υποβάλλονται και α) βεβαίωση της αστυνομικής αρχής ότι κατατέθηκε δήλωση απώλειας διαβατηρίου και β) ένορκη βεβαίωση ενώπιον προξενικής αρχής για τις συνθήκες απώλειας του διαβατηρίου.

Άρθρο 14

Τρόπος υποβολής δικαιολογητικών

1. Η αίτηση και τα δικαιολογητικά για την αρχική χορήγηση του διαβατηρίου υποβάλλονται στην υπηρεσία αυτοπροσώπως από τον ενδιαφερόμενο ή από νόμιμα εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο ή αυτόν που έχει το κατά νόμο δικαίωμα.

2. Αιτήσεις και δικαιολογητικά που αφορούν στην αντικατάσταση ισχύοντος διαβατηρίου για οποιονδήποτε λόγο εκτός από την απώλεια, στην παράταση της ισχύος ή στην ανανέωση διαβατηρίου που έληξε και σε οποιαδήποτε πράξη μετά την αρχική του έκδοση, μπορεί να στέλνονται στην αρμόδια Υπηρεσία ταχυδρομικώς. Το διαβατήριο και η απάντηση της Υπηρεσίας στέλνονται στον ενδιαφερόμενο επίσης ταχυδρομικώς.

3. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο αλληλογραφία διεξάγεται «επί αποδείξει».

Άρθρο 15

Τρόπος είσπραξης τελών

Τα υπό του άρθρου 24 του νόμου 12/1975 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών συναφών διατάξεων» προβλεπόμενα τέλη έκδοσης ή ανανέωσης διαβατηρίων, εισπράττονται με αποδεικτικό πληρωμής δημοσίου ταμείου ή με παράβολο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 89 παρ. 3 «περί αυξήσεως των αποδοχών δημοσίων υπαλλήλων».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΤΥΠΟΣ - ΣΧΗΜΑ - ΧΡΩΜΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΝΔΕΙΞΕΩΝ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟΥ

Άρθρο 16

Καθιέρωση τύπου ομοιόμορφου Ευρωπαϊκού Διαβατηρίου

Καθιερώνεται στη χώρα μας ο τύπος του ομοιόμορφου Ευρωπαϊκού Διαβατηρίου, του οποίου τα γενικά χαρακτηριστικά και το ακριβές περιεχόμενο των ενδείξεων καθορίζονται από τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 17

Τύπος Διαβατηρίου

1. Το ομοιόμορφο Ευρωπαϊκό Διαβατήριο έχει σχήμα βιβλιαρίου. Τα εξώφυλλά του κατασκευάζονται από σκληρό χαρτόνι με εξωτερική επιφάνεια πλαστικοποιημένη, σε απομίμηση δέρματος ελαφρώς ματ και περιέχει εσωτερικά 9 δίφυλλα συρραμμένα μεταξύ τους. Από τα δίφυλλα αυτά το πρώτο (φόδρα) δεν φέρει αρίθμηση σελίδων και είναι επικολλημένο επί των εσωτερικών πλευρών των εξωφύλλων εμπροσθίου και οπισθίου. Στα υπόλοιπα 8 δίφυλλα είναι τυπωμένος ο αύξοντας αριθμός σελίδας από 1 - 32.

2. Οι εξωτερικές διαστάσεις του διαβατηρίου είναι: ύψος 125 χιλιοστά του μέτρου, πλάτος 88 χιλιοστά του μέ-

τρου (ανοχή και κατά τις διαστάσεις $\pm 0,2$ χιλιοστά του μέτρου). Οι δύο γωνίες, άνω και κάτω, του δεξιού τμήματος της πλευράς από την οποία ανοίγει το βιβλιάριο είναι κομμένες κυκλικά με τριτομία (κυκλικός τομέας 90 μοιρών, ακτίνας περίπου 9 χιλιοστών του μέτρου).

Άρθρο 18

Χρώμα εξωφύλλου και εσωτερικών σελίδων

Το εξώφυλλο του διαβατηρίου έχει χρώμα μπορντώ – βιολετί (RAL 4004). Το πρώτο δίφυλλο επικολλάται στο εξώφυλλο στερεά, ώστε να είναι αδύνατη η αποκόλλησή του από το εξώφυλλο χωρίς την καταστροφή του. Τα 9 δίφυλλα του διαβατηρίου μαζί με βιβλιοδετικό ύφασμα πλάτους 2 εκ. συρράπτονται στο μέσο με κλωστή ικανής αντοχής. Η ραφή είναι διπλή με μήκος βήματος που δεν υπερβαίνει το μισό εκατοστό και ασφαρίζεται με ειδική συνθετική κόλλα.

Άρθρο 19

Γλωσσική διατύπωση ενδείξεων διαβατηρίου

Οι ενδείξεις του διαβατηρίου τυπώνονται κατά περίπτωση, στην Ελληνική, την Αγγλική και την Γαλλική ή και στις δέκα επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας κατά τις διακρίσεις των σχετικών άρθρων του παρόντος. Η συμπλήρωση των ενδείξεων γίνεται με μηχανικό τρόπο.

Άρθρο 20

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά εσωφύλλων

1. Τα εσωφύλλα των διαβατηρίων κατασκευάζονται από ειδικό χαρτί κυλινδρικής μηχανής (MOULD PAPER) με πολυτονικό υδατογράφημα, λευκό, ομοιόμορφο σε όλη την επιφάνειά του, χωρίς στίγματα και πτυχώσεις, μη διαποτιζόμενο από την κοινή μελάνη κατά τη γραφή, και με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α. Σύσταση: 50% πολτός ρακών, κατ' ελάχιστον, υπόλοιπο 100% χημικά λευκασμένος πολτός από ξυλώδεις ίνες (στη σύσταση δεν περιέχεται μηχανικός πολτός).

β. Βάρος: 100 GR/τετρ. μέτρο με ανοχή +5%.

γ. Κατά την καύση αφήνει τέφρα το πολύ 5% κατά βάρος.

δ. Υγρασία: MAX 7,5% κατά βάρος.

ε. Αντοχή σε εφελκυσμό κατά SCHOPPER: παράλληλα προς τη διεύθυνση των ινών 6 GR τουλάχιστον, κάθετα προς τη διεύθυνση των ινών 3,5 KG τουλάχιστον.

στ. Το χαρτί είναι ελεύθερο οπτικών λευκαντικών.

ζ. Περιέχει διασκορπισμένες ίνες ασφαλείας αόρατες στο κοινό φως, ορατές στην υπεριώδη ακτινοβολία (UV – ULTRA VIOLET) χρώματος κυανού και κίτρινου.

η. Το χαρτί παρουσιάζει ευαισθησία αλλαγής χρώματος στα αραιά οξέα, αραιά αλκαλικά και λευκαντικά.

θ. Φέρει πολυτονικό υδατογράφημα, κεφαλή Αλέξανδρου, κυλινδρικής μηχανής (MOULD MADE), επαναλαμβανόμενο σε κάθε φύλλο διαβατηρίου.

2. Οι προαναφερθείσες ιδιότητες αντοχής και ποιότητας ελέγχονται με δοκιμές που πραγματοποιούνται σε συνθήκες σχετικής υγρασίας 65% και θερμοκρασίας 20 βαθμών Κελσίου σε τεμάχιο λευκού χαρτιού χωρίς υδατογράφημα.

Άρθρο 21

Εκτύπωση Διάτρηση

Η εκτύπωση των εσωφύλλων καθώς και των φύλλων που κολλούνται στα εξώφυλλα (φόδρες) γίνεται με μεθό-

δους ξηράς και υγράς OFFSET. Σε κάθε σελίδα υπάρχει πολύχρωμο σύνθετο γραμμοκόσμημα και σε όλη την επιφάνεια ασφαλιστικό πολύχρωμο δάπεδο. Το γραμμοκόσμημα και το δάπεδο αποδίδονται σε δύο εκτυπώσεις. Η πρώτη, συστήματος υγράς ή ξηράς OFFSET, τυπώνει δύο κύρια χρώματα κυανού και πράσινο και γκάμα ανάμειξης τους με το σύστημα της ιρίδας. Η δεύτερη, ξηράς OFFSET, τυπώνει υδροδιαλυτό μελάνι κόκκινου χρώματος.

Επίσης με τρίτη εκτύπωση από αόρατο μελάνι στο κοινό φως, ορατό στην ακτινοβολία UV, τυπώνεται τρέχον γραμμοκόσμημα με τις ενδείξεις «ΕΛΛΑΣ Ανθέμιο HELLAS» από κάτω προς τα πάνω και σε απόσταση ενός εκατοστού από την άκρη κάθε σελίδας. Τα κείμενα των ενδείξεων αποδίδονται με εκτυπώσεις OFFSET σε χρώμα βαθύ κυανού. Το αυτοκόλλητο για την προστασία της επισήμανσης φέρει ειδική εκτύπωση γραμμικής σχεδίασης χρώματος απαλού κυανού με την ιδιότητα, σε περίπτωση που επιτευχθεί η αποκόλλησή του, η εκτύπωση να μεταφέρεται επί του εσωφύλλου του διαβατηρίου. Το διαβατήριο φέρει εκτυπωμένο τυπογραφικά με μελάνι διαπερατό (PENETRATING) χρώματος μαύρου, το γράμμα σειράς και τον αύξοντα αριθμό του διαβατηρίου στην πρώτη σελίδα και στην σελίδα επισήμανσης.

Η σειρά και ο αριθμός υπάρχει ακόμη με διάτρηση στο κάτω μέρος του εμπροσθίου εξωφύλλου και στις δέκα έξι (16) πρώτες σελίδες.

Άρθρο 22

Τρόπος γραφής των ενδείξεων

Όλες οι ενδείξεις τόσο του εξωφύλλου όσο και των εσωτερικών σελίδων, εκτός από τις σελίδες 29 και 31, τοποθετούνται οριζόντια προς την όλη διάταξη του διαβατηρίου.

Άρθρο 23

Ενδείξεις εξωφύλλου

Στην εξωτερική πλευρά του εμπροσθίου εξωφύλλου τυπώνονται με ελαφρά εσώγλυφη θερμοτυπία σε χρώμα απομίμησης χρυσού ανθεκτικού στην τριβή και στο μαύρισμα με την πάροδο του χρόνου, οι ενδείξεις:

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

(Το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας)

ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟ

2. Οι ενδείξεις ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ και ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ τυπώνονται με τυπογραφικά στοιχεία των ιδίων διαστάσεων.

3. Στην εσωτερική πλευρά του εμπροσθίου εξωφύλλου τυπώνονται στην Ελληνική γλώσσα χρήσιμες οδηγίες για τον κάτοχο του διαβατηρίου, το περιεχόμενο των οποίων καθορίζεται από το Υπουργείο Εσωτερικών.

4. Οι ενδείξεις και οδηγίες των προηγούμενων παραγράφων συντάσσονται μόνο στην Ελληνική γλώσσα.

Άρθρο 24

Ενδείξεις εσωτερικών σελίδων

1. Στην πρώτη σελίδα τυπώνονται με κεφαλαία γράμματα κατά σειρά οι ενδείξεις:

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟ

Οι ενδείξεις αυτές τυπώνονται στις δέκα επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τη σειρά Ελληνική, Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική, Δανική, Ιρλανδική, Ισπανική, Ιταλική, Ολλανδική και Πορτογαλλική. Στην ίδια σελίδα τυπώνεται κάτω από τη λέξη διαβατήριο το γράμμα σειράς και ο αριθμός διαβατηρίου.

2. Στη δεύτερη σελίδα του διαβατηρίου τυπώνεται το ευρετήριο που περιλαμβάνει όλες τις ενδείξεις που παραπέμπονται σ' αυτό, μεταφρασμένες κατά αλφαβητική σειρά στις υπόλοιπες γλώσσες της κοινότητας, ήτοι Γερμανική, Δανική, Ιρλανδική, Ισπανική, Ιταλική, Ολλανδική και Πορτογαλλική.

3. Οι σελίδες τρίτη έως και εικοστή ογδόη προορίζονται για θεωρήσεις και δεν περιέχουν στοιχεία εκτός από την ένδειξη «ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ - VISAS».

4. Στην εικοστή ενάτη σελίδα καταχωρούνται οι ενδείξεις με τα στοιχεία των μελών της οικογένειας που συνοδεύουν τον κάτοχο του διαβατηρίου σε περίπτωση οικογενειακού διαβατηρίου και γραμμογραφείται ειδικός χώρος για την τοποθέτηση των φωτογραφιών τους. Οι ενδείξεις της σελίδας αυτής τυπώνονται στην Ελληνική, Αγγλική και Γαλλική γλώσσα και παραπέμπουν με ειδικό αριθμό στο ευρετήριο όπου είναι μεταφρασμένες και στις επτά γλώσσες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

5. Η τριακοστή σελίδα, στο άνω μέρος, φέρει με κεφαλαία γράμματα την ένδειξη ΜΟΝΙΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ μόνο στην Ελληνική γλώσσα.

6. Στην τριακοστή πρώτη σελίδα τυπώνονται οι ενδείξεις με τα στοιχεία ιθαγένειας του κατόχου καθώς και η κατοικία του και στο κάτω μέρος αφήνεται επαρκής χώρος για την τυχόν παράταση ισχύος του διαβατηρίου. Οι ενδείξεις της σελίδας αυτής τυπώνονται στην Ελληνική, Αγγλική και Γαλλική γλώσσα και παραπέμπουν με ειδικό αριθμό στο ευρετήριο κατά τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού.

7. Στην τριακοστή δεύτερη σελίδα στο επάνω μέρος αφήνεται επαρκής χώρος για την υπογραφή και σφράγιση του διαβατηρίου από την εκδούσα αρχή και ακολουθεί χώρος για την υπογραφή του κατόχου του διαβατηρίου. Στο κάτω μέρος τυπώνεται η ένδειξη «Το διαβατήριο αυτό περιέχει 32 αριθμημένες σελίδες» μεταφρασμένη και στις λοιπές γλώσσες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

8. Το εσωτερικό του οπίσθιου εξώφυλλου του διαβατηρίου προορίζεται για την αναγραφή των στοιχείων προσωπικής κατάστασης του κατόχου, όπως επώνυμο, όνομα, πατρώνυμο, ιθαγένεια, ημερομηνία γεννήσεως, τόπος γεννήσεως, φύλο, οι ημερομηνίες εκδόσεως και λήξεως του διαβατηρίου, η εκδούσα αρχή, το ύψος και το χρώμα των ματιών του κατόχου καθώς και ο ειδικός αριθμός πρωτοκόλλου. Επίσης αναγράφονται με κεφαλαία γράμματα και οι λέξεις ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟ - PASS - PASSPORT, το

γράμμα της σειράς και ο αριθμός του διαβατηρίου. Στη σελίδα αυτή υπάρχει ειδική θέση για την επικόλληση της φωτογραφίας του κατόχου του διαβατηρίου, διαστάσεων 3 x 3,5 εκατοστών καθώς και η ένδειξη ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ (ΠΡΩΤ.). Όλες οι ανωτέρω ενδείξεις τυπώνονται στην Ελληνική, Αγγλική και Γαλλική γλώσσα και παραπέμπουν με ειδικό αριθμό στο ευρετήριο, είναι δε τυπωμένες κάθετα προς την όλη διάταξη του διαβατηρίου. Στην ίδια σελίδα υπάρχει και λευκή λωρίδα πλάτους 16 χιλιοστών του μέτρου, ελεύθερη από κάθε εκτύπωση προοριζόμενη για μηχανική οπτική ανάγνωση.

9. Οι αποστάσεις, ο τύπος των στοιχείων και η ακριβής διάταξη και μετάφραση των ενδείξεων κάθε σελίδας του διαβατηρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και τις σχετικές αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων της Ε.Ο.Κ. καθορίζονται κατά τον έλεγχο του τυπογραφικού δοκιμίου που υποχρεούται να στέλνει ο προμηθευτής στο Υπουργείο Εσωτερικών για έγκριση.

Το δοκίμιο αυτό εγκεκριμένο επιστρέφεται στον προμηθευτή και αποτελεί στοιχείο τεχνικών προδιαγραφών.

Άρθρο 25

Προστασία επισήμανσης και φωτογραφίας

Για την προστασία της φωτογραφίας και των βασικών στοιχείων του κατόχου τα οποία βρίσκονται καταχωρημένα στην εσωτερική πλευρά του οπίσθιου εξώφυλλου, το διαβατήριο περιλαμβάνει ένα φύλλο αυτοκόλλητο συρραμμένο μαζί με τα υπόλοιπα φύλλα μεταξύ 32ης σελίδας και τελευταίου εξωφύλλου.

Το εν λόγω αυτοκόλλητο στην εσωτερική του πλευρά φέρει τρέχον γραμμοκόσμημα σε ολόκληρη την επιφάνειά του, εκτός της λωρίδας οπτικής ανάγνωσης με ειδικό μέλανι το οποίο θα μεταφέρεται στο χαρτί αν επιτευχθεί με οποιοδήποτε τρόπο η αποκόλλησή του.

Οι φωτογραφίες των μελών της οικογένειας ασφαλίζονται με συρραπτικό μηχάνημα ή με άλλο ασφαλή τρόπο.

Άρθρο 26

Χρονολογία εκδόσεως Ευρωπαϊκού διαβατηρίου

1. Η διαδικασία εκδόσεως του Ευρωπαϊκού διαβατηρίου πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι 30 Ιουνίου 1992, το αργότερο. Μετά την ημερομηνία αυτή, όλες οι υπηρεσίες εκδόσεως διαβατηρίων του εσωτερικού και του εξωτερικού θα χορηγούν υποχρεωτικά μόνο νέου τύπου Ευρωπαϊκά διαβατήρια.

Η χορήγηση παλαιού τύπου Ευρωπαϊκού διαβατηρίου είναι δυνατόν να επιτραπεί και μετά την παραπάνω ημερομηνία, αν η σχετική διαδικασία δεν έχει μέχρι τότε περαιωθεί ύστερα από έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών.

2. Τα Ευρωπαϊκά διαβατήρια παλαιού τύπου που θα έχουν εκδοθεί μέχρι την 30 Ιουνίου 1992 θα εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι λήξεως της ισχύος τους. Η αντικατάσταση των διαβατηρίων αυτών με νέα, αν δεν συντρέχει άλλος νόμιμος λόγος αντικαταστάσεώς τους, επιτρέπεται μόνον αν το υπόλοιπο της ισχύος τους δεν υπερβαίνει το έτος. Επίσημες βεβαιώσεις και άλλα στοιχεία χρήσιμα για τον κάτοχο του διαβατηρίου μεταφέρονται στο νέο διαβατήριο μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου.

Άρθρο 27

Κατάργηση διατάξεων

Μετά την 30η Ιουνίου 1992, ημερομηνία υποχρεωτικής

κυκλοφορίας του Ευρωπαϊκού διαβατηρίου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 26 του παρόντος κώδικα, οι διατάξεις των Π.Δ. 410/1983 «Καθιέρωση τύπου ομοιόμορφου Ευρωπαϊκού διαβατηρίου και καθορισμός σχήματος, χρώματος και περιεχομένου αυτού» και 118/1991 «Αντικατάσταση του άρθρου 8 του Π.Δ. 410/1983», παύουν να ισχύουν.

Άρθρο 28

Γενικές διατάξεις

Τα διπλωματικά και υπηρεσιακά διαβατήρια δεν θίγονται από τις διατάξεις του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ

ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

Άρθρο 29

Προϋποθέσεις χορήγησης άδειας πράκτορα μετανάστευσης

1. Άδεια πράκτορα μετανάστευσης χορηγείται εφόσον ο αιτών την άδεια συγκεντρώνει τις παρακάτω προϋποθέσεις:
 - α. Είναι ενήλικος Έλληνας πολίτης ή πολίτης Κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας.
 - β. Είναι ικανός προς δικαιοπραξία.
 - γ. Είναι κάτοχος απολυτηρίου Λυκείου ή Ισότιμης Σχολής της ημεδαπής ή αλλοδαπής.
 - δ. Δεν έχει καταδικασθεί σε ποινή φυλάκισης μεγαλύτερη από τρεις μήνες για κλοπή, εκβίαση, απάτη, υπεξαίρεση, πλαστογραφία, λαθρεμπορία, χρήση και εμπορία ναρκωτικών, εγκλήματα κατα των ηθών ή παράβαση της νομοθεσίας για την προστασία του εθνικού νομίματος. Αν η καταδίκη συντελεσθεί μετά την έκδοση της άδειας η απόλωση χορήγησης της άδειας ανακαλείται.
2. Ομογενείς από την Τουρκία και τη Βόρειο Ήπειρο που διαμένουν στην Ελλάδα περισσότερο από πέντε χρόνια δικαιούνται να πάρουν άδεια πράκτορα μετανάστευσης, εφόσον συγκεντρώνουν όλες τις απαιτούμενες για τους Έλληνες πολίτες προϋποθέσεις. Η ιδιότητα του ομογενούς και ο χρόνος παραμονής στην Ελλάδα Βεβαιώνονται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών.
3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν και για τη χορήγηση άδειας αντιπροσώπου πράκτορα μετανάστευσης.

Άρθρο 30

Απαιτούμενα δικαιολογητικά

1. Για τη χορήγηση άδειας πράκτορα μετανάστευσης και αντιπροσώπου αυτού υποβάλλονται μαζί με τη σχετική αίτηση και τα παρακάτω δικαιολογητικά:
 - α. Πιστοποιητικό εγγραφής στα δημοτολόγια δήμου ή κοινότητας στο οποίο να φαίνεται και η ακριβής ημερομηνία γέννησης.
 - β. Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου.
 - γ. Βεβαίωση του γραμματέα πρωτοδικών ότι ο ενδιαφερόμενος δεν έχει τεθεί σε κατάσταση πτώχευσης, απαγόρευσης ή δικαστικής αντίληψης.
 - δ. Επικυρωμένο αντίγραφο τίτλου σπουδών.
2. Για τους πολίτες των άλλων κρατών μελών της Ε.Ο.Κ. αντί του πιστοποιητικού ποινικού μητρώου και της βεβαίωσης του γραμματέα πρωτοδικών είναι δυνατή η υποβολή

ισότιμων πιστοποιητικών αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής της Χώρας προέλευσης ή καταγωγής τους από τα οποία να προκύπτει ότι καλύπτονται οι προϋποθέσεις του νόμου. Αν η έκδοση οποιουδήποτε από τα παραπάνω δικαιολογητικά δεν προβλέπεται από τη Χώρα προέλευσης ή καταγωγής του ενδιαφερόμενου, μπορεί να αντικατασταθεί από ένορκη δήλωση ή στη χώρα που δεν ισχύει ο όρκος από υπεύθυνη δήλωση που γίνεται ενώπιον δικαστικής ή διοικητικής αρχής, ή ενώπιον συμβολαιογράφου της χώρας προέλευσης ή καταγωγής. Η αρχή αυτή ή ο συμβολαιογράφος εκδίδει βεβαίωση που πιστοποιεί τη δήλωση. Η δήλωση μη πτώχευσης μπορεί να γίνει ενώπιον της οικείας επαγγελματικής οργάνωσης της ίδιας Χώρας. Τα πιστοποιητικά της παρ. 1 υπό στοιχεία β και γ πρέπει να έχουν εκδοθεί τρεις το πολύ μήνες πριν από την ημέρα υποβολής τους.

3. Η αίτηση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλεται στο νομάρχη της περιφέρειας για την οποία ζητείται η άδεια, ο οποίος αποφασίζει μέσα σε ένα το πολύ μήνα από την ημέρα υποβολής της αίτησης.

Άρθρο 31

Χρηματική Εγγύηση

1. Πριν από τη δημοσίευση της άδειας πράκτορα μετανάστευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως απαιτείται να κατατεθεί χρηματική εγγύηση από εκατό μέχρι τριακόσιες χιλιάδες δραχμές που καθορίζεται ειδικότερα με απόφαση του Υπουργού των Εσωτερικών.
 2. Η παραπάνω εγγύηση δίνεται με εγγυητική επιστολή αναγνωρισμένης τράπεζας ή με γραμμάτιο κατάθεσης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.
 3. Σκοπός της εγγύησης είναι η κάλυψη των επιβαλλομένων στον πράκτορα ή τον αντιπρόσωπο αυτού χρηματικών ποινών, η καταβολή αποζημιώσεων που αναγνωρίζονται νόμιμα στους μετανάστες και η εκπλήρωση οποιασδήποτε υποχρέωσης του πράκτορα που προβλέπεται από τις διατάξεις της μεταναστευτικής νομοθεσίας και ικανοποιείται προνομιακά από την εγγύηση.
 4. Αν για τους παραπάνω λόγους η εγγύηση μειωθεί, ο πράκτορας υποχρεούται να την αποκαταστήσει μέσα σε ένα το πολύ μήνα στο προβλεπόμενο από το νόμο ποσό. Αν μέσα στο μήνα η εγγύηση δεν αποκατασταθεί η ισχύς της άδειας αναστέλλεται αυτοδικαίως, μετά δε τη συμπλήρωση τριών μηνών συνολικά με απόφαση του οικείου νομάρχη ή άδεια ανακαλείται. Στην περίπτωση αυτή για τη χορήγηση νέας άδειας στο ίδιο πρόσωπο καταβάλλεται διπλάσια της αρχικής εγγύηση.
 5. Με απόφαση του οικείου νομάρχη η εγγύηση επιστρέφεται, αν για οποιοδήποτε λόγο παύση η ισχύς της άδειας πράκτορα μετανάστευσης και έχουν εκπληρωθεί όλες οι ασφαλιζόμενες με αυτή υποχρεώσεις του πράκτορα μετανάστευσης.
- Αν μετά τρεις μήνες από την παύση ισχύος της άδειας παραμένουν υποχρεώσεις ανεκπλήρωτες μπορεί να διαταχθεί η παρακράτηση αναλόγου ποσού και η απόδοση του υπολοίπου.

Άρθρο 32

Ειδικές υποχρεώσεις πρακτόρων μετανάστευσης σε περίπτωση έκδοσης διαβατηρίου.

1. Ο πράκτορας μετανάστευσης ευθύνεται για την τήρηση της νομιμότητας κατά τη διαδικασία συγκέντρωσης και υποβολής δικαιολογητικών έκδοσης διαβατηρίων για

λογαριασμό των πελατών του.

2. Πράκτορας μετανάστευσης που υποβάλλει εν γνώσει του ανακριβή ή ψευδή στοιχεία ή συντελεί με οποιοδήποτε τρόπο στην παράνομη έκδοση διαβατηρίου, εκτός από τις προβλεπόμενες ποινικές κυρώσεις υπόκειται στη διοικητική ποινή της οριστικής αφαίρεσης της άδειας του.

3. Ο πράκτορας μετανάστευσης οφείλει να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφαλή φύλαξη και διακίνηση των διαβατηρίων που παραλαμβάνει από τις εκδίδουσες υπηρεσίες, μέχρι την τελική παράδοσή τους στους ενδιαφερόμενους. Τα διαβατήρια παραδίδονται από τους πράκτορες στους δικαιούχους μέσα σε τρεις το πολύ μήνες από τη χρονολογία έκδοσής τους, αν για οποιοδήποτε λόγο η παράδοση δεν πραγματοποιηθεί μέσα στο διάστημα αυτό τα διαβατήρια επιστρέφονται στην υπηρεσία που τα εξέδωσε για φύλαξη στο ειδικό αρχείο «μη παραληφθέντων διαβατηρίων». Η παράλειψη επιστροφής των μη επιδοθέντων διαβατηρίων, σύμφωνα με τα ανωτέρω, αποτελεί πειθαρχική παράβαση για την οποία επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις του παρόντος διοικητικές κυρώσεις.

4. Τις υποχρεώσεις του παρόντος άρθρου έχουν και τα γραφεία γενικού τουρισμού κατά την άσκηση του έργου τους που αναφέρεται στη διαμεσολάβησή τους για την έκδοση διαβατηρίων. Ο έλεγχος των γραφείων αυτών και η τυχόν επιβολή κυρώσεων για τη μη τήρησή των παραπάνω υποχρεώσεων ενεργείται κατά τις διατάξεις των άρθρων 10 και 11 του Νόμου 393/1976 «περί ιδρύσεως και λειτουργίας Τουριστικών Γραφείων».

Άρθρο 33

Ειδικές υποχρεώσεις πρακτόρων μετανάστευσης σε περίπτωση ομαδικής μεταφοράς μεταναστών

1. Η ομαδική μεταφορά μεταναστών από τα γραφεία μετανάστευσης γίνεται πάντοτε κατόπιν ειδικής σύμβασης που υπογράφεται μεταξύ του πράκτορα μετανάστευσης και των ενδιαφερομένων.

Στη σύμβαση ορίζεται υποχρεωτικά η ακριβής ημερομηνία και ο τόπος αναχώρησης καθώς και το μεταφορικό μέσο με το οποίο θα πραγματοποιηθεί η μεταφορά. Αν η αναχώρηση δεν πραγματοποιηθεί την ημερομηνία που ορίζεται από τη σύμβαση ο πράκτορας υποχρεούται να αποζημιώσει τον επιβάτη με ποσό πέντε χιλιάδων δραχμών για κάθε ημέρα καθυστέρησης. Η αποζημίωση αυτή, που μπορεί να αυξομειώνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, καταβάλλεται για χρονικό διάστημα μέχρι δέκα πέντε ημερών από τη συμβατική ημερομηνία αναχώρησης.

Κατά το διάστημα αυτό ο επιβάτης δικαιούται να διαλύσει τη σύμβαση και να ζητήσει την επιστροφή του προκαταβληθέντος χρηματικού ποσού. Μετά τη συμπλήρωση δέκα πέντε ημερών, εκτός από την παραπάνω αποζημίωση και την επιστροφή του προκαταβληθέντος ποσού, ο πράκτορας υποχρεούται να καταβάλλει στον επιβάτη και τα οδοιπορικά έξοδα μετάβασης στον τόπο αναχώρησης και επιστροφής στο τόπο διαμονής του.

2. Αν η πραγματοποίηση του ταξιδιού κατά την ορισθείσα ημερομηνία ματαιωθεί για λόγους ανωτέρας βίας, ο πράκτορας δικαιούται να διαλύσει τη σύμβαση και πριν από τη συμπλήρωση του 15ημέρου, καταβάλλοντας στον ενδιαφερόμενο την οριζόμενη στην προηγούμενη παράγραφο αποζημίωση για τις μέχρι τη λύση της σύμβασης

ημέρες καθυστέρησης, καθώς και τα έξοδα μετάβασης και επιστροφής μαζί με την επιστροφή του προκαταβληθέντος εισιτηρίου.

3. Για την είσπραξη των κατά το παρόν άρθρο δικαιουμένων χρηματικών ποσών, ο ενδιαφερόμενος συντάσσει και αποστέλλει στον πράκτορα μετανάστευσης σχετικό πίνακα θεωρημένο από τον οικείο νομάρχη. Αν ο πράκτορας μετανάστευσης αρνηθεί την καταβολή, ο νομάρχης, χωρίς άλλες διατυπώσεις, διατάσσει την πληρωμή σε βάρος της χρηματικής εγγύησης που έχει καταθέσει ο πράκτορας.

Άρθρο 34

Καταργούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Κώδικα καταργούνται οι παρακάτω κωδικοποιούμενες σ' αυτόν διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας:

α. Των άρθρων 15, 22 και 23 του νόμου 2475/1920 «περί μεταναστεύσεως και αποδημίας», β) του άρθρου 1 του από 2.9.1920 Β.Δ/τος «περί καθηκόντων και της αρμοδιότητας του εν τω Υπουργείω των Εσωτερικών Τμήματος Μεταναστεύσεως και των γραφείων μεταναστεύσεως», γ) του άρθρου 1 παρ. 1 και 2 του Νόμου 2362/1953 «περί αυξήσεως της εγγυήσεως αδειών πρακτόρων μεταναστεύσεως», δ) του άρθρου 1 παρ. 1 εδαφ. α' του Β.Δ. 755/1964 «περί διατυπώσεων εκδόσεως διαβατηρίων», ε) του άρθρου 3 παρ. 3 εδαφ. α' του Β.Δ. 744/1968 «περί του τύπου, σχήματος και χρώματος των διαβατηρίων», στ) του άρθρου 1 του νόμου 453/1976, «περί συμπληρώσεως των διατάξεων του άρθρου 12 του νόμου 2475/1920 «περί μεταναστεύσεως και αποδημίας», ζ) του άρθρου μόνου του Π.Δ/τος 246/1979 «περί καθορισμού ορίων χρηματικής εγγυήσεως δια την δημοσίευσιν εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της άδειας λειτουργίας Γραφείου Μεταναστεύσεως», η) του άρθρου 1 παρ. 1 και 2 του Νόμου 1004/1980 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της νομοθεσίας περί αποδημίας και απλουστεύσεως της διαδικασίας εκδόσεως διαβατηρίων», θ) των άρθρων 1 έως 12 του Π.Δ/τος 938/1980 «περί καθορισμού των διατυπώσεων, της χρονικής και τοπικής ισχύος και των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την έκδοση διαβατηρίων» και ι) των άρθρων 1 έως 14 του Π.Δ/τος 502/191 «για την καθιέρωση τύπου ομοιόμορφου Ευρωπαϊκού Διαβατηρίου και καθορισμό σχήματος, χρώματος και περιεχομένου αυτού».

2. Κάθε διάταξη που είναι αντίθετη προς τις διατάξεις αυτού του Κώδικα ή ρυθμίζει διαφορετικά τα περιλαμβανόμενα σ' αυτόν θέματα, καταργείται.

Στον Υφυπουργό Εσωτερικών αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση αυτού του Διατάγματος.

Αθήνα, 28 Σεπτεμβρίου 1993

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΣΩΤ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΙΧ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΟΙ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΡΑΤΑΚΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΤΡΑΚΟΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ